

L'ascensor espatllat... i l'esglaó creixent

Notes finals a partir de l'Informe Social 2013 de la Fundació Rafael Campalans. Atur, pobresa i desigualtats a Catalunya

Eva Granados

@Eva_Granados

L'augment imparable de les desigualtats econòmiques i socials a Catalunya en els darrers anys és una realitat quotidiana, una breixa creixent entre les persones riques i les famílies treballadores del nostre país. Hem alertat moltes vegades que s'està invertint l'evolució social i econòmica, i que ens trobem en un moment en què hi ha més possibilitats que els nostres fills heretin les condicions de vida dels pares o fins i tot que es produeixi una mobilitat social descendent i no aconseguixin mantenir l'estatus socioeconòmic i cultural dels progenitors. No donaré moltes dades, us convido a la lectura de l'"Informe Social 2013 Atur, pobresa i desigualtats a Catalunya" de la Fundació Rafael Campalans <http://www.fcampalans.cat> i us proposo que estigüeu atents a l'edició 2014 que ja estem preparant.

El deteriorament dels principals instruments públics igualadors d'oportunitats està tenint com a conseqüència que l'ascensor social, és a dir, la promoció de la igualtat d'oportunitats, de justícia i igualtat social, s'hagi espatllat. No acaba aquí la denúncia que cal fer sobre les desigualtats, cal pa-

“Estem parlant de 550.000 persones en situació de privació material severa. Un fracàs col·lectiu.”

rar atenció a les persones amb les quals convivim, els conciutadans i conciutadanes que, lluny de poder agafar l'ascensor, no han tingut l'oportunitat ni de començar a pujar les escales. Estem parlant de 550.000 persones en situació de privació material severa. Un fracàs col·lectiu. I els i les socialistes no volem deixar-ho passar mirant de cantó, sinó que estem prioritant-ne la cerca de solucions allà on governem malgrat que l'agenda política i mediàtica el minimitzi, oblidant que un nombre insuportable de persones a Catalunya no poden ni assolir el primer esgraó de l'escala. Aquest primer esgraó és el que permet adquirir un mínim d'habilitats,

coneixements, vincles familiars i socials per poder ser un ciutadà autònom i lliure. Ser jove i no tenir l'ESO, estar en situació de privació material severa, ser un nen/a que viu en una llar on ningú treballa, ser un aturat/da de molt llarga durada o tenir feina i malgrat això no poder viure dignament amb el salari de la teva jornada completa, són circumstàncies que exclouen socialment i que deixen ben lluny del debat de la superació de la crisi.

Canviem l'ordre habitual de la pregunta: És sostenible la societat sense Estat del Benestar?

La durada i intensitat de la crisi, els problemes de moltes famílies per fer front al manteniment de les seves llars, juntament amb les altes taxes d'atur i les baixes taxes de cobertura de les prestacions socials i el desmantellament de l'Estat del Benestar al qual estem assistint, fa que desenes de milers de famílies catalanes hagin caigut en situació de pobresa.

Les famílies joves a l'atur amb hipoteca o lloguer i amb infants a càrrec són el retrat de les víctimes de la crisi: El deteriorament de les seves condicions de vida il·lustren a la perfecció l'economia de la desigualtat que vivim al nostre país a través de polítiques que han afavorit la transferència de rendes del treball i del sector públic als posseïdors del capital i que han suposat retallades indiscriminades, contrareformes i disminució d'ingressos públics que han afectat especialment les pensions, les prestacions d'atur i socials, la sanitat, l'educació i universitat i la recerca; exemples clars de l'aposta neoliberal que persegueix el desmantellament de l'Estat del Benestar.

Creixement amb ocupació de qualitat

Sense cap dubte, la contrareforma amb pitjors conseqüències per la nostra qualitat de vida i la dels nostres fills és la reforma laboral, que ha dinamitat profundament els equilibris dins i fora de l'empresa amb l'única lògica de la devaluació de les condicions socioeconòmiques de la classe treballadora. Una reforma laboral del PP i CiU que el dia d'avui ens ha portat menys llocs de treball, els quals són menys estables i pitjor remunerats, més acomiadaments i atur de llarga durada, menys formació de treballadors i menys recursos per polítiques actives d'ocupació.

Enlloc està escrit que el creixement econòmic ens portarà cap a la reducció de desigualtats socials. Quanta pobresa han costat les dècimes que ara mostren com a trofeus els presidents dels Governos català i espanyol? Si la millor política d'ocupació és una bona política de creixement econòmic, cal posar adjectius al creixement, que ha de ser sostenible (social, medi ambiental i econòmicament) i redistribuidor de riquesa, i adjectius a l'ocupació, que ha de ser amb drets i de qualitat. La millor

Catalans i catalanes que...	Més de..	%
Treballen i són pobres	543.000	18,3
Porten més de dos anys buscant feina	312.000	37,1
Tot i ser joves (16-24), no tenen la ESO	153.000	24,7
Són infants a llars on ningú treballa	189.000	15,1
Tenen privació material severa: Pobresa extrema	550.000	7,4

Fonts: UGT i elaboració a partir d'EUROSTAT i EPA.

“Ara, més que mai, cal reivindicar la política en un moment en què els treballadors i treballadores més la necessitem per garantir drets col·lectius i individuals.”

política d'estabilitat en l'ocupació és una bona política d'educació i formació, així com polítiques industrials orientades a nous sectors i a fer que els sectors madurs no esdevinguin obsolets. Aquesta és la centralitat del treball que el socialisme actual volem construir.

Anàlisi i propostes des de la política

Ara, més que mai, cal reivindicar la política en un moment en què els treballadors i treballadores més la necessitem per garantir drets col·lectius i individuals. Els partits i les organitzacions socials tenim l'obligació de ser clars i conseqüents amb les paraules i els fets. Òbviament, cal que surtin els números, però aquesta obsessió per l'economia i l'estabilitat pressupostària no com a mitjà sinó com un fi en si mateixa ens ha portat a una societat al servei de l'economia. El model d'organització social no pot anar contra el conjunt social i ha d'eradicar la permanència indigna de la pobresa i l'amenaça de guerra. Hem de recuperar i reivindicar, amb orgull i força, els conceptes d'inversió social i del Valor dels serveis públics i les polítiques socials. No

volem esperar a recuperar-nos econòmicament per, només aleshores, redistribuir riquesa.

L'Informe Social de la Fundació Rafael Campalans compila les propostes dels autors dels diferents capítols per transformar l'Estat del Benestar per tal que torni a assegurar, amb l'aportació de tothom d'acord amb les seves possibilitats, uns drets i serveis públics que promoguin la igualtat d'oportunitats, una seguretat social que cada cop serà menys nacional i més europea, una ordenació de les relacions laborals i uns reguladors i supervisors dels serveis a les persones que ens assegurin a tots i totes que els mercats donen llibertat a les persones i no a l'inrevés. L'Informe Social vol contribuir a la construcció d'un federalisme del benestar, en el que es promogui la participació i es dignifiqui la política com l'activitat diversa i plural en la que tots ens comprometem, debatem i confrontem idees per a construir una societat plural i més justa.

Eva Granados és Secretària d'Ocupació i Polítiques Socials PSC i diputada al Parlament de Catalunya.